

POSUDEK VEDOUcí DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Filip Crnčević
Téma práce:	Náboženská společenství a čl. 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v kontextu činnosti některých orgánů Rady Evropy
Rozsah práce:	212 686 znaků vlastního textu včetně mezer a poznámek pod čarou (105 stran, z toho 86 stran vlastního textu)
Datum odevzdání práce:	23. června 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomová práce se zaměřuje na úpravu postavení náboženských společenství v lidskoprávním systému Rady Evropy. Téma je aktuální, neboť v posledních letech – jak ukazují i případové studie – se v některých evropských státech opět objevují tendence náboženská společenství různě omezovat. Téma je současně nové a originální – ačkoli k právu na svobodu náboženství existuje bohatá literatura i judikatura, postavení náboženských společenství nebyla zatím věnována dostatečná pozornost. Mám tak za to, že diplomová práce má potenciál stát se cenným příspěvkem do odborné diskuse o různých aspektech náboženské svobody.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování tématu kladlo na diplomanta spíše vyšší nároky. Ty jsou odvozeny jak od zmíněné nižší míry reflexe tématu v odborné literatuře, tak od toho, že diplomant se zaměřoval nejen na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (ESLP), ale i na výstupy Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (tzv. Benátská komise), které nejsou až tak dobře známy a navíc, s ohledem na neexistenci systému podobnému HUDOCu, se rovněž hůře identifikují a vyhledávají. Diplomant se s oběma těmito výzvami vyrovnal dobře. Z hlediska použitých metod práce aplikuje tradiční právní analýzu a syntézu a silně je v ní také využití komparativní metody (srovnání přístupu ESLP a Benátské komise).

3. Formální a systematické členění práce

Po formální i jazykové stránce je práce na dobré úrovni, je psána odborným jazykem, současně ale nepostrádá čtivost. Text je logicky členěn do úvodu, pěti věcných částí a závěru, k nimž jsou připojeny seznam použitých zdrojů, klíčová slova a abstrakty. Jednotlivé části textu na sebe logicky navazují. Do práce byl, po zkrácení a úpravách, včleněn text soutěžní práce SVOČ nazvané *Lidskoprávní dopady nové černohorské konfesněprávní úpravy*, se kterou diplomant v roce 2020 uspěl ve fakulním i mezinárodním kole. Pokud jde o prameny, diplomová práce vychází z odpovídajícího množství a typu jak primárních pramenů (smlouvy, judikatura ESLP, „judikatura“ Benátské komise aj.), tak sekundární literatury (knihy, články aj.). Práce se zdroji je standardní a odpovídá normě užívané na PF UK.

4. Vyjádření k práci

V úvodu práce diplomant představuje téma a stanovuje několik základních cílů výzkumu. Prvním, obecným, je „zkoumat dopady judikatury ESLP a činnosti Benátské komise na právní výklad některých aspektů náboženské svobody a autonomie náboženských společenství“ (str. 7). Dále diplomant zamýšlí provést typizaci sporů, které vznikají v problematice náboženské svobody se zaměřením na náboženská společenství, a provést komparaci přístupů ESLP a Benátské komise v několika vybraných oblastech. Ve vlastním textu diplomant postupuje tak, že nejprve předkládá podrobnou právní analýzu judikatury ESLP k článku 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP), týkající se náboženských společenství, a následně přístup ESLP dokumentuje na případové studii zahrnující sérii řeckých kauz (kapitoly 1 a 2). Obdobný přístup je zvolen u Benátské komise – diplomant opět tento orgán nejdříve stručně představuje a uvádí jeho výstupy věnované náboženským společenstvím a poté přístup Benátské komise ilustruje na stanovisku vydaném ke konfesněprávní legislativě Černé Hory (kapitoly 3-4). Poslední věcná kapitola (kapitola 5) je věnována srovnání přístupu ESLP a Benátské komise, a to zejména pokud jde o otázky proselytismu, uznání právní subjektivity náboženských společenství či jejich vlastnických práv vůči historicky nabytému majetku. Diplomant ukazuje, že oba orgány Rady Evropy přistupují k těmto otázkám obdobným způsobem, byť určité drobnější odlišnosti zde zaznamenat lze. Zásadní nekonsistencí ale přístup ESLP a Benátské komise netrpí, a oba orgány se tak spíše vzájemně doplňují. Tato zjištění jsou přehledně shrnuta v závěru práce, který je zpracován opravdu modelovým způsobem. Celkově diplomová práce osvědčuje diplomantův zájem o zkoumanou problematiku, jeho schopnost samostatné odborné činnosti i velmi dobrou znalost mezinárodního práva, s důrazem na právo lidských práv a na lidsko-právní systém rady Evropy. Ocenění si zaslouží též to, že diplomant jen nepřebírá argumenty druhých, ale sám formuluje k otázkám diskutovaným v práci vlastní názor a vlastní postřehy.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomant naplnil cíle, které si stanovil, tj. prozkoumal zvolené téma a zodpověděl otázky položené v úvodu práce.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomant práci zpracovával samostatně. Žádný problém z hlediska plagiátorství zde nevyvstává.
Logická stavba práce	Diplomová práce má logickou stavbu, jednotlivé části na sebe navazují a tvoří koherentní celek.
Práce se zdroji včetně citací	Práce se zdroji je standardní a odpovídá normě užívané na PF UK.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedené analýzy odpovídá požadavkům kladeným na daný typ kvalifikačních prací na PF UK.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je standardní.
Jazyková a stylistická úroveň	Po jazykové a stylistické stránce je práce na dobré úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na daný typ kvalifikačních prací na PF UK, a proto ji doporučuji k obhajobě. Během ní by se diplomant mohl vyjádřit k následujícím otázkám:

- 1) Čím si diplomant vysvětluje tendenci ESLP nerozhodovat spory týkající se náboženských společenství podle článku 9 EÚLP, ale raději podle jiných článků (např. článek 8 EÚLP), na kterou v práci opakovaně upozorňuje?
- 2) Jak se diplomant staví k tomu, že evropský přístup k lidským právům tradičně zdůrazňuje individuální povahu těchto práv, ESLP ale ve své judikatuře označuje za nositele lidských práv i různé právnické osoby, popř. neregistrované kolektivní entity (jako jsou v diplomové práci zkoumaná náboženská společenství)?

V případě úspěšného obhájení diplomové práce a splnění všech formálních požadavků lze uvažovat o uznání práce coby práce rigorózní.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Práci hodnotím – s výhradou průběhu obhajoby – jako výbornou.

V Praze dne 30. června 2023

Prof. JUDr. PhDr. Veronika Bílková, PhD., E.MA